

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Tomáše Foltase a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **P. S.**, zastoupen JUDr. Martinou Hrbatovou, advokátkou se sídlem Karlov 6, Prostějov, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 4. 2024, č. j. 32 Ad 21/2018-349,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 27. 6. 2018, č. j. X, žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila své rozhodnutí ze dne 5. 3. 2018, č. j. X, jímž byla žalobci postupem podle § 56 odst. 1 písm. e) a § 41 odst. 3 zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), snížena výše invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invaliditu prvního stupně, neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Prostějov ze dne 18. 1. 2018 a posudku o invaliditě vypracovaného lékařem žalované dne 12. 6. 2018 je žalobce invalidní pro invaliditu prvního stupně. Podle uvedených posudků z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla pracovní schopnost žalobce o 35%.

II.

[2] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu ke Krajskému soudu v Brně, který ji zamítl rozsudkem ze dne 29. 3. 2021, č. j. 32 Ad 21/2018-214. Tento rozsudek Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 25. 8. 2022, č. j. 1 Ads 156/2021-43, zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Důvodem zrušení byl krajským soudem opomenutý důkaz (výpověď znalce MUDr. Lorence) a vady posudku soudem

ustanoveného znalce MUDr. Valíka spočívající v jeho neúplnosti. V dalším řízení pak krajský soud rozsudkem ze dne 30. 4. 2024, č. j. 32 Ad 21/2018-349, žalobu opět zamítl. Rozsudek krajského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost, a to z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

[4] Stěžovatel se neztotožňuje se stanoviskem krajského soudu, že byl náležitě v rámci správního řízení zjištěn skutkový stav věci. Krajský soud nepostupoval v souladu s pokyny Nejvyššího správního soudu, které mu uložil ve zrušujícím rozsudku ze dne 25. 8. 2022, č. j. 1 Ads 156/2021-43. Stěžovatel je přesvědčen, že jeho postižení odpovídá II. stupni invalidity ve smyslu § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění. Revizní posudek MUDr. Valíka dosavadní pochybnosti o zdravotním stavu stěžovatele neodstranil. Jde zejména o termín ukončení léčby, kdy fakticky tato léčba trvá od úrazu až do současnosti, přičemž příčinou zdravotních obtíží jsou následky stržení kůže a podkoží v oblasti bérce nohy, při současném zhmoždění měkkých tkání. Je zřejmé, že jde o následky závažné, které výrazně omezují funkční schopnost dolní končetiny. Neustálé algie omezují i celkovou výkonnost a mají vliv i na psychiku stěžovatele. Stěžovatel následkem předmětného úrazu, mimo jiné, až do současnosti trpí algodystrofickým syndromem, což je prokázáno podle lékařské dokumentace a odpovídá diagnóze, na kterou MUDr. Lorenc odkazoval ve svém znaleckém posudku. Stěžovatel kromě léčby silných bolestí je vystavován nutnosti absolvování opakovaných zákroků na plastické chirurgii, a to nikoli z estetické indikace. Funkce dolní končetiny je těžkým způsobem narušena, což ovlivňuje nejen práceschopnost, ale i celkovou mobilitu a působí neschopnost či omezení výkonu i řady běžných, obvyklých denních aktivit. Vyřešení otázky, zda stěžovatel trpěl algodystrofickým syndromem již v době před vydáním rozhodnutí žalované, by mohlo mít významný dopad do právního hodnocení věci. Jelikož se závěry MUDr. Lorence a MUDr. Valíka na otázku, zda stěžovatel v rozhodnou dobu trpěl algodystrofickým syndromem, zásadně liší a posudek PK MPSV se k této záležitosti nevyjadřuje, bylo namísto ustanovit dalšího znalce či znalecký ústav, což stěžovatel bezvysledně navrhoval. Bez spolehlivého zodpovězení předmětné otázky zůstalo dokazování neúplným a rozhodnutí soudu je tak rozhodnutím předčasným.

[5] Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech, o nichž rozhodoval před krajským soudem specializovaný samosoudce, je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní

pokračování

soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[7] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon. Otázce přijatelnosti kasační stížnosti se ostatně stěžovatel vůbec nevěnoval a ani náznakem neuvedl, proč by snad jeho kasační stížnost měla být přijatelná.

[8] Stěžejní argumentací stěžovatele je nesprávný postup posudkové komise a soudem ustanoveného znalce při hodnocení jeho zdravotního stavu, což podle jeho názoru vedlo k nesprávnému stanovení míry poklesu pracovní schopnosti.

[9] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a následné stanovení stupně invalidity je otázkou odbornou, medicínskou (invalidní důchod je podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, ze dne 30. 11. 2009, č. j. 4 Ads 81/2009-46, ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20 atp.). Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny posoudit pokles pracovní schopnosti a zaujmout posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. I tyto posudky nicméně hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s. a v případě potřeby může zejména uložit též zpracování posudku soudem ustanoveným znalcem z oboru posudkového lékařství. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především.

[10] Správní soud tedy sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity, resp. v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o nějž se správní rozhodnutí, resp. rozsudek opírá, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku – viz konstantní judikatura Nejvyššího správního soudu, např. rozsudky ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, ze dne 3. 4. 2013, č. j. 6 Ads 158/2012-24, a mnohé jiné), případně – namítal-li to stěžovatel – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (test řádného složení posudkové komise, srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 3. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).

[11] Požadavek úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a musí své posudkové závěry náležitě odůvodnit. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzované osoby byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jejím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb.). Jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se přitom nesčítají, procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.

[12] Podle názoru Nejvyššího správního soudu byla východiska uvedené judikatury v daném případě respektována. Pro účely soudního přezkumu rozhodnutí žalované o invaliditě si krajský soud vyžádal vypracování posudku od posudkové komise MPSV v Brně ze dne 10. 1. 2019, která dospěla ke shodnému závěru jako žalovaná, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla pracovní schopnost stěžovatele o 35 % a jde tak o invaliditu I. stupně. V řízení před krajským soudem stěžovatel doložil znalecký posudek MUDr. Vítězslava Lorence ze dne 13. 11. 2019, který dospěl k odlišnému závěru, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla pracovní schopnost stěžovatele o 60 % a jde tak o invaliditu II. stupně. Krajský soud proto vyžádal doplňující posudek posudkové komise MPSV v Brně ze dne 27. 1. 2020 a následně ustanovil znalce MUDr. Michala Valíka, znalce z oboru zdravotnictví, specializace zdravotnická odvětví různá – posudkové lékařství, jemuž uložil, aby podal revizní znalecký posudek v otázce stanovení stupně invalidity u stěžovatele a vyjádřil se k závěrům znaleckého posouzení jak posudkové komise MPSV, tak znalce MUDr. Lorence. Soudem ustanovený znalec vypracoval znalecký posudek ze dne 24. 8. 2020, který následně po zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu dne 22. 11. 2023 a 28. 1. 2024 doplnil. Při jednání dne 25. 4. 2024 pak krajský soud provedl dokazování výpovědí ustanoveného znalce MUDr. Valíka i znalce MUDr. Lorence.

[13] Nejvyšší správní soud konstatuje, že posudek PK MPSV a jeho doplnění, stejně jako revizní posudek MUDr. Valíka, jeho doplnění a výslech tohoto ustanoveného znalce u jednání dne 25. 3. 2021 a dne 25. 4. 2024 hodnotí postižení stěžovatele podle kapitoly XV (Funkční poruchy, postižení po úrazech, operacích), odd. B (Postižení končetin), položky 13 (Funkční postižení po zlomeninách kostí dolní končetiny), písm. b) (Středně těžké postižení funkce končetiny, značná deformita bérce nebo stehna, svalové atrofie, značné omezení funkce končetiny, některé denní aktivity vykonávány s obtížemi) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které je stanoveno procentuální rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti 30-35%. Rovněž míra poklesu byla srovnatelně hodnocena při horní hranici ve výši 35%. Z posudků PK MPSV i ustanoveného znalce plyne, z jakých důvodů se k tomuto hodnocení přiklonili, stejně tak je zřejmá jejich argumentace, proč postižení

pokračování

stěžovatele nelze hodnotit podle kapitoly XIII., oddíl B, položka 2 písm. c), jak učinil MUDr. Lorenc. Oproti závěru znaleckého posudku MUDr. Lorence, tak stojí závěr krajským soudem ustanoveného znalce MUDr. Valíka a rovněž i posudek PK MPSV a jeho doplnění, přičemž Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem shledal jejich hodnocení zdravotního stavu stěžovatele za úplné a přesvědčivé.

[14] Z uvedeného je zřejmé, že krajský soud postupoval v souladu se závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu obsaženým ve zrušujícím rozsudku, neboť požádal ustanoveného znalce MUDr. Valíka o doplnění revizního znaleckého posudku a při jednání provedl důkaz výpovědí MUDr. Lorence. Nejvyšší správní soud rovněž souhlasí s krajským soudem, že ustanovený znalec MUDr. Valík odstranil vytýkané nedostatky, čímž i odstranil pochybnosti o úplnosti a přesvědčivosti svého posudku.

[15] Nejvyšší správní soud jakkoli nebagatelizuje zdravotní obtíže stěžovatele, které jej mohou v každodenním životě podstatným způsobem omezovat. To ostatně vyplývá ze všech doposud vypracovaných lékařských posudků, které předestírají, že stěžovatel trpí dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, který ho omezuje jak při každodenním fungování, tak i jeho pracovní schopnost. To, že stěžovatel subjektivně vnímá své zdravotní postižení jako těžší, než jak je vyhodnotili posudkoví lékaři či soudem ustanovený znalec, však nelze při hodnocení jeho zdravotního stavu pro účely změny výše invalidního důchodu brát v úvahu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2009, č. j. 4 Ads 81/2009-46). Jak již bylo uvedeno v rozsudku č. j. 1 Ads 156/2021-43, soud si je vědom toho, že od vydání napadeného rozhodnutí žalované uběhlo již téměř sedm let a zdravotní stav stěžovatele se od té doby mohl změnit. Je ale nutné podotknout, že předmětem přezkumu v tomto řízení může být pouze takový zdravotní stav stěžovatele, v jakém byl ke dni rozhodnutí žalované, tedy ke dni 27. 6. 2018 (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Není tedy možné vzít v potaz další zdravotní komplikace, ke kterým došlo až po tomto datu. Stěžovateli ale nic nebrání, aby s ohledem na případné zhoršení svého zdravotního stavu podal žádost o změnu výše invalidního důchodu na místně příslušné okresní správě sociálního zabezpečení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 7. 2021, č. j. 3 Ads 300/2019-29, odst. 27).

[16] Pokud jde o námitku neprovedení dalších navržených důkazů krajským soudem, pak Nejvyšší správní soud odkazuje na svůj rozsudek ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004-89, publ. pod č. 618/2005 Sb. NSS, ve kterém uvedl, že „*Soud má bezesporu právo posoudit a rozhodnout, které z navržených důkazů provede a které nikoli, toto právo je však nezabývá povinností odůvodnit, co jej vedlo k takovému závěru a z jakého důvodu považuje provedení důkazu za nadbytečné.*“ Této povinnosti v projednávané věci krajský soud dostál, konstatoval-li v napadeném rozsudku (viz bod 71), že navržené důkazy (ustanovení dalšího znalce či znaleckého ústavu za účelem vyhotovení dalšího revizního posudku) neprovede z důvodu nadbytečnosti a ekonomiky řízení, neboť dosavadní důkazy považuje za dostatečné pro rozhodnutí ve věci.

[17] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že neshledal existenci žádné právní otázky, která by svým významem přesahovala vlastní zájmy stěžovatele, jakož ani existenci pochybení takové intenzity, která by mohla vést k přijatelnosti kasační stížnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2021, č. j. 10 As 222/2021-39).

[18] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[19] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná měla ve věci úspěch, podle § 60 odst. 2 s. ř. s. jí však právo na náhradu nákladů řízení ve věcech důchodového pojištění nenáleží.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. ledna 2025

David Hipšr
předseda senátu